

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

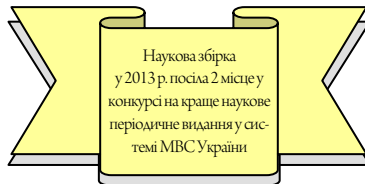
ВІСНИК
Харківського
національного
університету
внутрішніх справ

Збірник наукових праць

Засновник і видавець –
Харківський національний університет внутрішніх справ

Виходить 4 рази на рік
Заснований у грудні 1995 р.

№ 4 (99) 2022

Харків 2023

*Збірник належить до категорії «Б»
Переліку наукових фахових
видань України (наказ
Міністерства освіти і науки України
від 17.03.2020 № 409)
і є фаховим з юридичних наук
(наказ МОН України
від 06.03.2015 № 261)*

Рекомендовано
до друку та до поширення
через мережу Інтернет
Вченою радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ,
протокол № 13 від 23.12.2022

Редакційна колегія:

А. В. Могілевський – д-р юрид. наук, проф., засл. юрист України (Харківський національний університет внутрішніх справ) – головний редактор; **О. В. Джафарова** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС) – заступник головного редактора; **А. С. Кацалап** – канд. юрид. наук (ХНУВС) – відповідальний секретар; **О. С. Бакумов** – д-р юрид. наук, доц. (Верховна Рада України); **І. О. Бандурка** – д-р юрид. наук, доц. (ХНУВС); **С. М. Бортник** – д-р юрид. наук, доц. (ХНУВС); **І. В. Бригадир** – канд. юрид. наук (ХНУВС); **О. В. Брусак** – д-р юрид. наук, доц. (ХНУВС); **К. А. Бугайчук** – д-р юрид. наук, доц. (ХНУВС); **М. Ю. Бурдін** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **А. В. Войціховський** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **Є. О. Гладкова** – д-р юрид. наук (ХНУВС); **Г. І. Глобенко** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **О. М. Головко** – д-р юрид. наук, проф., засл. юрист України (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); **Т. І. Гудзь** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **С. М. Гусаров** – д-р юрид. наук, проф., член-кор. НАПрН України, засл. юрист України (ХНУВС); **П. ван Дайне** – д-р філософії, проф. (Утрехтський університет, Нідерланди); **А. І. Денисов** – канд. юрид. наук (ХНУВС); **О. О. Житний** – д-р юрид. наук, проф. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); **В. Г. Жорнокуй** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **Ю. М. Жорнокуй** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **О. А. Зайцев** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **В. В. Кікіничук** – канд. юрид. наук (ХНУВС); **Д. Ю. Кондратов** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **В. В. Лазарев** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **К. Б. Левченко** – д-р юрид. наук, канд. філософ. наук, проф. (Кабінет Міністрів України); **І. А. Логвиненко** – д-р істор. наук, доц. (ХНУВС); **С. С. Лукаш** – д-р юрид. наук, проф., засл. юрист України (ХНУВС); **М. І. Марчук** – д-р юрид. наук, доц. (ХНУВС); **К. Ю. Мельник** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **Ю. В. Орлов** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **І. В. Панова** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **Є. Ю. Подорожній** – д-р юрид. наук, ст. наук. співробітник (ХНУВС); **В. Б. Пчелін** – д-р юрид. наук, доц. (ХНУВС); **О. В. Пчеліна** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **В. Д. Пчолкін** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **В. В. Романюк** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **О. Ю. Сааманова** – д-р юрид. наук, проф., засл. працівник освіти України (ХНУВС); **Д. Сігель** – проф., д-р кримінології (Уальтрехтський університет, Нідерланди); **С. О. Сліпченко** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **В. В. Сокурено** – д-р юрид. наук, проф., член-кор. НАПрН України, засл. юрист України (ХНУВС); **Т. Стапенс** – проф., д-р кримінології (Тільбурзький університет, Нідерланди); **Р. А. Степанюк** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **О. С. Устименко** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **Т. Г. Фоміна** – д-р юрид. наук, доц. (ХНУВС); **С. О. Шатрава** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **Д. В. Швель** – д-р юрид. наук, доц., засл. працівник освіти України (Одеський державний університет внутрішніх справ); **В. В. Шендрик** – д-р юрид. наук, проф., засл. юрист України (ХНУВС); **О. Р. Шишка** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **А. М. Шульга** – д-р юрид. наук, доц. (ХНУВС); **О. М. Шуміло** – канд. юрид. наук, доц. (ХНУВС); **О. О. Южно** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС); **М. Ягер** – д-р філософії, проф. кримінології (Інститут кримінології Люблянського університету, Словенія); **А. М. Яценко** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС).

© Харківський національний університет
внутрішніх справ, 2022

MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE

BULLETIN **of Kharkiv National University** **of Internal Affairs**

Collection of scientific papers

Founder and publisher -
Kharkiv National University of Internal Affairs

The frequency: 4 issues per year

Founded in December, 1995

No. 4 (Vol. 99) 2022

Kharkiv 2023

The collection belongs to the category “B” of the List of scientific professional editions of Ukraine (order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated from March 17, 2020, No. 409) and is a professional edition in the field of juridical science

Recommended for publishing and distribution through Internet by the Academic Council of Kharkiv National University of Internal Affairs, protocol No. 13 dated from December 23, 2022

Editorial Board:

L. V. Mohilevskiy – Doctor of Juridical Sciences (J.S.D.), Prof., Honored Lawyer of Ukraine (Kharkiv National University of Internal Affairs) – Chief Editor; **O. V. Dzhafarova** – J.S.D., Prof. – Deputy Editor; **L. S. Katsalap** – Ph.D. (KhNUIA) – Executive Secretary; **O. S. Bakumov** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **I. O. Bandurka** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **S. M. Bortnyk** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **O. V. Brusakova** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **I. V. Bryhadyr** – Ph.D. (KhNUIA); **K. L. Bubaichuk** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **M. Yu. Burdin** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **A. I. Denysov** – Ph.D. (KhNUIA); **P. C. van Duyn** – Doctor of Philosophy, Prof. (Utrecht University, Netherlands); **T. H. Fomina** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **T. I. Gudz** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **Ye. O. Hladkova** – J.S.D. (KhNUIA); **H. I. Hlobenko** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **O. M. Holovko** – J.S.D., Prof., Honored Lawyer of Ukraine (V. N. Karazin Kharkiv National University); **S. M. Husarov** – J.S.D., Prof., Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine (KhNUIA); **M. Jager** – Doctor of Philosophy, Prof. (Institute of Criminology of Ljubljana University, Slovenia); **V. V. Kikinchuk** – Ph.D. (KhNUIA); **D. Yu. Kondratov** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **V. V. Lazariev** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **K. B. Levchenko** – J.S.D., PhD in Philosophy, Prof. (Cabinet of Ministers of Ukraine); **I. A. Lohvynenko** – Doctor of Historical Science, Associate Prof. (KhNUIA); **S. S. Lukash** – J.S.D., Prof., Honored Lawyer of Ukraine (KhNUIA); **M. I. Marchuk** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **K. Yu. Melnyk** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **Yu. V. Orlov** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **I. V. Panova** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **Ye. Yu. Podorozhnyi** – J.S.D., Senior Research (KhNUIA); **V. B. Pchelina** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **O. V. Pchelina** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **V. D. Pcholkin** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **V. V. Romaniuk** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **O. Yu. Salmanova** – J.S.D., Prof., Honored Worker of Education of Ukraine (KhNUIA); **S. O. Shatrava** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **V. V. Shendryk** – J.S.D., Prof., Honored Lawyer of Ukraine (KhNUIA); **D. V. Shvets** – J.S.D., Associate Professor, Honored Worker of Education of Ukraine (Odesa National University of Internal Affairs); **A. M. Shulha** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **O. M. Shumilo** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **O. R. Shyshka** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **D. Siegel** – Prof., Doctor of Criminology (Utrecht University, Netherlands); **S. O. Slipchenko** – J.S.D., Associate Prof. (KhNUIA); **V. V. Sokurenko** – J.S.D., Prof., Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine (KhNUIA); **T. Spapens** – Prof., Doctor of Criminology (Tilburg University, Netherlands); **R. L. Stepaniuk** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **O. S. Ustymenko** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **A. V. Voitsikhovskiy** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **A. M. Yashchenko** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **O. O. Yukhno** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **O. L. Zaitsev** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **Yu. M. Zhornokui** – J.S.D., Prof. (KhNUIA); **V. H. Zhornokui** – Ph.D., Associate Prof. (KhNUIA); **O. O. Zhytnyi** – J.S.D., Prof. (V. N. Karazin Kharkiv National University).

ЗМІСТ

**ТЕОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ПРАВА; ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВознавство;
ІСТОРІЯ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ**

Васильєв С. В.

Правове регулювання діяльності комісії із перегляду
особового складу міліції УСРР у 20-х роках ХХ ст. 11

Греченко В. А.

Трансформації в організації міліції на початку 1920-х років 21

Загуменна Ю. О.

Сучасні тренди та концептуальні підходи до розуміння
сутності поняття «національна безпека»..... 34

Іванов С. Ю.

Правовий статус національних меншин
на території України у ХІХ ст..... 49

Малютіна О. К., Малютін К. З.

Трагедія Південно-Західного фронту: Київська катастрофа 1941 р. 58

**ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО;
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ НАПРЯМ У СФЕРІ ПРИВАТНОГО ПРАВА**

Жорнокуй Ю. М.

Свобода та обов'язковість виконання договору
в цивільному праві України 69

Кухарєв О. Є.

Сутність договору про поділ спадщини та його місце
в системі цивільно-правових договорів 81

Маковій В. П., Якимець О. І. Книш З. І.

Правове регулювання спадкових відносин під час воєнного стану 93

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО; ГОСПОДАРСЬКЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Дерев'янко Б. В., Миронова Г. А., Книш С. В.

Види та стимулювання медичного туризму в Україні..... 108

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Чорноус О. В.

Актуальні проблеми регулювання обліку трудової діяльності
працівника..... 121

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Герасимчук Р. В.

Правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку на регіональному рівні та місце серед них адміністративно-правових норм.....130

Кириченко О. Ю.

Напрями гармонізації основних засад вітчизняної адміністративно-правової науки з євроінтеграційними вимогами.....138

Коваль Б. В.

Складання протоколу у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, вчинені у сфері охорони здоров'я.....145

Невядовський В. О.

Напрями вдосконалення організаційних засад здійснення контролю за якістю вищої освіти в Україні155

Погрібний С. О., Безпалько С. В., Кріцак І. В., Денишук Д. Є.

Щодо актуалізації проблем дослідницької інфраструктури та підтримки молодих учених у нинішніх умовах164

Тихонова Д. С.

Значення та поняття публічної безпеки і порядку.....191

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Данильченко П. Ю.

Особливості детермінації кримінального радикалізму серед засуджених до позбавлення волі198

Чалий Ю. І.

Цивільно-правовий договір як документ.....212

Шевчук Т. А.

До питання про розвиток кримінологічної науки в Україні225

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА
ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Абламський С. Є., Лук'яненко Ю. В.

Особливості початку досудового розслідування домашнього насильства (ст. 126-1 КК України).....234

Грібов М. Л., Шендрик В. В.

Використання завідомо неправдивих відомостей учасниками кримінального провадження.....250

Козаченко С. В.

Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії як засоби доказування у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів..... 261

Конюшенко Я. Ю., Абламська В. В.

Особливості проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час досудового розслідування кримінальних проступків..... 272

Нечаєва І. О.

Проблемні питання збирання доказів у кримінальному провадженні стороною захисту..... 283

Пензева К. М.

Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики заподіяння необережного тяжкого або середньої тяжкості тілесного ушкодження..... 292

Репчонок А. Ю.

Суб'єкти доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері економіки..... 302

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ НАПРЯМ

Макаренко В. С.

Загальні засади протидії корупції в країнах Вишеградської четвірки: досвід Чехії..... 311

НАШІ АВТОРИ..... 323

ДО УВАГИ АВТОРІВ..... 326

Періодичні наукові видання Харківського національного університету внутрішніх справ..... 326

CONTENT

THEORY AND PHILOSOPHY OF LAW; COMPARATIVE LAW;
HISTORY OF LAW AND STATE

Vasyliiev S. V.

Legal regulation of the activities of the reviewing police personnel
commissions of the USSR in the 20-s of the XX century (*Ukr*)11

Grechenko V. A.

Transformations in the police organization in the early 1920s (*Ukr*)21

Zahumenna Yu. O.

Modern trends and conceptual approaches to understanding
the essence of the concept of “national security” (*Ukr*)34

Ivanov S. Yu.

Legal status of national minorities on the Ukrainian territory
in the 19th century (*Ukr*)49

Maliutina O. K., Maliutin K. Z.

The tragedy of the South-Western Front: Kyiv disaster of 1941 (*Ukr*)58

CIVIL LAW AND CIVIL PROCEDURE; FAMILY LAW; INTERNATIONAL
AND LEGAL DIRECTION IN THE SPHERE OF PRIVATE LAW

Zhornokui Yu. M.

Freedom and obligatory performance of a contract
in the civil law of Ukraine (*Ukr*)69

Kukhariev O. Ye.

The essence of the inheritance division agreement
and its place in the system of civil law contracts (*Ukr*)81

Makovii V. P., Yakymets O. I., Knysh Z. I.

Legal regulation of inheritance relations under martial law (*Ukr*)93

COMMERCIAL LAW; COMMERCIAL PROCEDURAL LAW

Derevyanko B. V., Myronova G. A., Knysh S. V.

Types and incentives for medical tourism in Ukraine (*Ukr*)108

LABOR LAW; SOCIAL GUARANTEEING LAW

Chornous O. V.

Current issues of regulating on recording
of the employee’s labor activities (*Ukr*)121

ADMINISTRATIVE LAW AND PROCEDURE; FINANCIAL LAW

Herasymchuk R. V.

Legal basis for ensuring public security and order at the regional level and the place of administrative and legal norms among them (*Ukr*)..... 130

Kyrychenko O. Yu.

Directions of harmonization of the main principles of domestic administrative and legal science with European integration requirements (*Ukr*)..... 138

Koval B. V.

Drawing up the protocol in cases of administrative corruption offenses committed in the field of healthcare (*Ukr*) 145

Neviadovskyi V. O.

Directions for improving the organizational framework for quality control of higher education in Ukraine (*Ukr*)..... 155

Pohribnyi S. O., Bezpalko S. V., Kritsak I. V., Denyshchuk D. Ye.

Regarding the update of research infrastructure problems and support for young scientists in the current conditions (*Ukr*)..... 164

Tykhonova D. S.

The meaning and concept of public safety and order (*Ukr*) 191

CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL LAW

Danylchenko P. Yu.

Peculiarities of criminal radicalism determination among prisoners sentenced to imprisonment (*Ukr*) 198

Chalyi Yu. I.

Civil law contract as a document (*Ukr*)..... 212

Shevchuk T. A.

On the issue of the development of criminological science in Ukraine (*Ukr*)..... 225

CRIMINAL PROCEDURE AND CRIMINALISTICS; FORENSIC EXAMINATION;
OPERATIVE AND SEARCH ACTIVITY

Ablamskyi S. Ye., Lukianenko Yu. V.

Peculiarities of initiating a pre-trial investigation on domestic violence (Article 126-1 of the Criminal Code of Ukraine) (*Ukr*) 234

Hribov M. L., Shendryk V. V.

Use of knowingly false information by criminal proceedings participants (*Ukr*) 250

Kozachenko S. V.

Investigative (search) and covert investigative (search) actions as means of proof in criminal proceedings related to illegal trafficking in firearms or ammunition (*Ukr*)261

Koniushenko Ya. Yu., Ablamska V. V.

Peculiarities of secret investigative (detective) actions during the pre-trial investigation of criminal misdemeanors (*Ukr*)272

Nechaieva I. O.

Problematic issues of collecting evidence by the defense in criminal proceedings (*Ukr*).....283

Penzieva K. M.

The a criminal's identity as an element of forensic characteristics of causing negligent serious or moderate bodily harm (*Ukr*)292

Repchonok A. Yu.

Subjects of proof in criminal proceedings on the offences in the economic sphere (*Ukr*).....302

INTERNATIONAL AND LEGAL AREA

Makarenko V. S.

General principles of combating corruption in the countries of the Visegrad Four: the experience of the Czech Republic (*Ukr*).....311

OUR AUTHORS (*UKR*) 323

TO AUTHORS' ATTENTION (*UKR*) 326

SCIENTIFIC PERIODICALS

of Kharkiv National University of Internal Affairs (*Ukr*)326

Ірина Олексіївна Нечаєва,

*Харківський національний університет внутрішніх справ,
кафедра кримінального процесу
та організації досудового слідства (викладач);*

*<https://orcid.org/0000-0001-8354-7594>,
e-mail: nechaevairina87@gmail.com*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ СТОРОНОЮ ЗАХИСТУ

Досліджено генезис механізму збирання доказів у кримінальному провадженні, законодавче закріплення в нормах міжнародного законодавства, адаптацію до Конституції України, національного процесу законодавства щодо забезпечення і реалізації права на професійну правничу допомогу в кримінальному процесі України, а також стан процесуального механізму збирання доказів стороною захисту. На ретроспективному рівні досліджено наявні проблемні питання процесуального механізму збирання та отримання доказів стороною захисту на стадії досудового розслідування. За результатами дослідження напрацьовано та запропоновано низку пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення теоретичних і прикладних питань із зазначеного напрямку.

Ключові слова: докази, кримінальне провадження, захисник, адвокат, сторона захисту, повноваження захисника, роль, статус, реалізація, досудове слідство.

Оглядова стаття

Постановка проблеми

У результаті проведення реформи правової системи, зокрема кримінального процесуального законодавства України, з 2012 р. було повністю трансформовано процесуальну роль і статус захисника (адвоката) у кримінальному провадженні. Як свідчить дослідження, ця трансформація не дала швидкого і бажаного результату, тому до сьогодні не вирішені наявні проблемні питання, які стосуються врегулювання повноважень захисника та процесуального механізму їх реалізації стосовно збирання доказів указаними учасниками кримінального провадження. Саме ці прогалини спонукають учених і практиків на подальше та більш детально дослідження проблемних питань у цьому напрямі, за результатами якого необхідно напрацьовувати дієві й ефективні пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення чинного КПК України в досліджуваному напрямі.

Стан дослідження проблеми

Аналізована проблематика досліджувалася багатьма науковцями. Питання, що стосуються процесуального статусу захисника на стадіях

досудового розслідування та судового розгляду, розглядали С. Є. Абламський, В. А. Гвоздій, Ю. М. Грошевий, О. В. Капліна, О. О. Кочура, Л. М. Лобойко, О. В. Мартовицька, І. В. Ракіпова, Л. Д. Удалова, О. Г. Шило, М. Є. Шумило, М. О. Юхно, О. О. Юхно, Ю. П. Янович тощо. Зокрема, питання щодо проблем збирання доказів у кримінальному провадженні досліджували В. Г. Гончаренко, Ю. М. Грошевий, Є. А. Доль, Є. Г. Коваленко, М. М. Михеєнко, В. Т. Нор, М. А. Погорецький та інші науковці. З урахуванням внесення змін до ст. 59 Конституції України (2016 р.), до чинного КПК України, зокрема пов'язаних з воєнним станом, потрібно звернути увагу на дисертаційні дослідження О. В. Маслюкова «Процесуальна діяльність захисника зі спростування підозри (обвинувачення)» 2017 р., І. В. Дубівки «Діяльність адвоката в стадії досудового розслідування» 2017 р., О. В. Мартовицької «Теоретичні та прикладні проблеми інституту професійної правничої допомоги у кримінальному провадженні України» 2021 р., монографічні дослідження І. В. Ракіпової «Правозахисна комунікація потерпілого у кримінальному провадженні України» 2022 р., Т. В. Волошанівської «Засада забезпечення права на захист у кримінальному провадженні в контексті Європейських стандартів справедливого судового розгляду» 2020 р. Незважаючи на наявність великої кількості наукових праць, дослідження цього питання все ще залишається актуальним, оскільки прогалини в закріпленні повноважень захисника та визначенні процесуальних механізмів здійснення ним своїх повноважень ще існують і потребують законодавчого та прикладного вирішення. Порушені в цій статті питання досліджувались ученими лише фрагментарно, а концептуальні питання щодо збирання доказів у кримінальному провадженні стороною захисту за останній час не розроблялися, що вимагає окремого дослідження.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є дослідження положень чинного КПК України з питань визначення й уточнення поняття доказів і процесуального механізму їх отримання, а також місця та ролі захисника у збиранні, поданні й оцінці доказів під час досудового розслідування. *Завданнями* статті є встановлення й усунення протиріч, прогалин і проблемних питань участі сторони захисту, зокрема захисника, у кримінальному провадженні, а також напрацювання шляхів їх вирішення.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що, незважаючи на позитивні результати правової реформи й удосконалення кримінального процесуального законодавства в Україні, починаючи з 2012 р. в ході проведеного дослідження виявлено низку прогалин в КПК України стосовно неузгодженості поняття і механізму збирання стороною захисту доказів, на підставі чого напрацьовано відповідні

пропозиції та рекомендації щодо вирішення цих питань. Акцентовано увагу на тому, що реалізація їх можлива лише шляхом унесення відповідних змін до чинного кримінального процесуального та іншого законодавства України, зокрема з питань розширення процесуальних прав сторони захисту у сфері збирання та отримання доказів у ході досудового розслідування.

Виклад основного матеріалу

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту» закріплює, що кожна особа, чий права та свободи, окреслені в Конвенції, були порушені, може скористатися дієвим правовим захистом національного органу, навіть за умови, якщо правопорушення було вчинене особами, які здійснювали офіційні повноваження¹. Згідно із цим національне законодавство у 2012 р. було приведене у відповідність до Конвенції та іншого міжнародного законодавства. Одним із напрямів у сфері застосування таких прав є сфера доступності засобу юридичного захисту, в якій мають місце неповнота і неузгодженості в національному законодавстві.

Слід звернути увагу на те, що основний вплив на реалізацію забезпечення права на професійну правничу допомогу в Україні мають міжнародні правові стандарти і договори. Відповідно одним з основних принципів міжнародного права є право особи на захист, тому Україна як суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава має гарантувати і забезпечувати таке право в законодавчому полі. Конституцією України визначено, що права і свободи людини та їх гарантії є суттю діяльності держави, тому держава несе відповідальність за свою діяльність перед населенням. Першочерговим завданням держави є забезпечення прав і свобод людини², тому в Україні продовжується проведення реформування правової системи, завданням якої є збільшити обсяг реалізації конституційних принципів, зокрема в питаннях правового захисту особи, в тому числі під час досудового розслідування. Головною перевагою реформування національного кримінального процесуального права стало ухвалення у 2012 р. нового Кримінального процесуального кодексу

¹ Конвенція про захист прав людини і основоположних : від 04.11.1950 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 12.11.2022).

² Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 12.11.2022).

України, який прийшов на зміну Кримінально-процесуальному кодексу України 1960 р. Саме в чинному КПК України чітко вказано, хто саме може бути захисником, підвищено, уточнено статус і роль захисника – адвоката у кримінальному процесі.

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права у ст. 14 проголошує право кожної людини під час розгляду пред'явленого їй кримінального обвинувачення мати необхідну кількість часу та способи підготовки захисту із захисником, обраним нею особою; захищати себе самостійно або через повноваження її захисника; в разі відсутності захисника особі повинно бути повідомлено про її право мати безоплатного адвоката (захисника)¹. Крім того, ч. 3 ст. 6 Конвенції закріплено, що кожна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення та притягується до кримінальної відповідальності, має щонайменше таке право, як захищати себе особисто або безпосередньо через правову допомогу захисника, вибраного на свій розсуд. Вказані принципи адаптовані у ст. 63 Конституції України, де вказано, що підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист, а ст. 129 цього ж Закону визначені такі основні засади судочинства: рівність учасників досудового розслідування та судового процесу перед правосуддям; змагальність сторін кримінального провадження та свобода у пред'явленні суду зібраних ними доказів; надання обвинуваченому права на захист. Урозріз із цим впливає дивний, але значущий аспект, а саме те, що кримінальним процесуальним кодексом України не закріплено такий термін, як «захист». У свою чергу, поняття «обвинувачення» укорінилося на початку аналізованого Закону у ст. 3.

Один із принципів, а саме принцип забезпечення професійної правничої допомоги, закріплено у ст. 59 Конституції України, що є фундаментальною гарантією всебічного, повного й об'єктивного досудового розслідування і справедливості судового розгляду справи, а також запобігання притягненню до кримінальної відповідальності невинуватих осіб, доки не буде встановлено їх винуватість законним шляхом, підтверджену обвинувальним вирокком суду. Право на професійну правничу допомогу у КПК України не закріплено. Проте в умовах змагальності кримінального процесу та рівноправності сторін залишаються проблемними й окремі питання уточнення і розкриття поняття статусу захисника як сторони кримінального провадження та як суб'єкта доказування, що обмежує реалізацію такого права і засаду змагальності.

¹ Міжнародний пакт про цивільні та політичні права : від 16.12.1966 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення: 12.11.2022).

Положення ст. 45 КПК України визначають, що захисником є адвокат, який захищає інтереси представників сторони захисту; не є захисником адвокат, права на зайняття адвокатською діяльністю якого зупинені чи припинені, а відомості про це внесені до Єдиного реєстру адвокатів України¹. Крім того, ч. 1 ст. 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що адвокат – це фізична особа з вищою юридичною освітою, зі стажем роботи у відповідній галузі не менше двох років, має підтвердження про складання кваліфікаційного іспиту, вільно володіє державною мовою, пройшла стажування, склала присягу та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю². Відповідно до положень п. 5 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» захист – це вид діяльності адвоката, головним завданням якого є забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів клієнта. У свою чергу, І. В. Головань слушно зазначив, що основною відмінністю адвокатури як суб'єкта надання правової допомоги є адвокатський статус, тобто сукупність передбачених законом прав і обов'язків та гарантій адвокатської діяльності. Цей статус призначений забезпечити ефективність правової допомоги адвоката порівняно з юридичними послугами, що надаються в Україні іншими суб'єктами [1, с. 14].

Одним і основних завдань досудового розслідування є доказування, що здійснюється визначенням колом суб'єктів та у визначений законом спосіб, тобто отримання, перевірка й оцінка доказів задля подальшого визначення обставин, значущих для кримінального провадження. У п. 7 ст. 20 вищевказаного Закону зазначено, що одним із прав адвоката є право збирати інформацію про обставини, які в майбутньому можуть бути використані як доказова база, та відповідно до законного порядку запитувати, отримувати і вилучати речі, документи чи копії документів, вивчати їх та проводити опитування осіб за їх згодою. Тобто це є основою діяльності захисника. Результати його роботи мають бути зібрані у встановленому КПК України порядку та бути достовірними, належними і допустимими.

Чинний КПК України визначає процес збирання доказів одним зі способів процесу доказування, результатом якого є встановлення

¹ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 12.11.2022).

² Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 12.11.2022).

істини у кримінальному провадженні (ч. 2 ст. 91), а саме як «урегульовану КПК діяльність уповноважених суб'єктів з виявлення й фіксації у встановленому кримінальним процесуальним законом порядку матеріальних та ідеальних слідів злочину або інших фактичних даних, що мають доказове значення для кримінального провадження» [2, с. 249].

У свою чергу, доказами у кримінальному провадженні є фактичні дані, отримані законним шляхом, на підставі яких уповноважені на проведення дізнання, досудового розслідування чи правосуддя особи роблять висновок про наявність чи відсутність достатніх фактів, що важливі для кримінального провадження та підлягають доказуванню (ч. 1 ст. 84 КПК України), а також наявність права слідчого, прокурора за своїм внутрішнім переконанням оцінювати докази (ч. 1 ст. 94 КПК України), що вказує на більш поширені та закріплені законом повноваження сторони обвинувачення, на відміну від сторони захисту. Як зазначає А. В. Карабут, у змагальному процесі «надання права одній із сторін робити кваліфікацію фактичних даних як доказів є неприпустимим» [3]. Тому надання правових переваг одній стороні кримінального провадження, є, на нашу думку, неприпустимим.

У ст. 46 КПК України визначено права захисника як представника сторони захисту, а саме вказано, що він оперує процесуальними правами свого клієнта, захист якого він здійснює, крім тих процесуальних прав, які реалізуються підозрюваним, обвинуваченим самостійно і не доручаються адвокату, з моменту надання документів, таких як: свідectво про права на заняття адвокатською діяльністю; ордер, договір із захисником або доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, слідчому, прокурору, слідчому судді, суду. На підставі дослідження положень ст. 47 цього ж Закону можна зробити висновки і припущення, що захисник не тільки має право, але й зобов'язаний використовувати засоби захисту, передбачені Кодексом та іншими законами, з метою забезпечення дотримання прав, свобод та законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого та з'ясувати обставини, які підтверджують невинуватість підозрюваного. Таким чином, захисник, він же адвокат, має не тільки право, а й обов'язок збирати докази. Однак, як бачимо, повний перелік гарантованих процесуальних прав саме захисника в жодному документі не визначено. Реалізувати одне зі своїх прав, передбачених п. 1 ч. 1 ст. 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саме право на самостійне збирання доказів, захисник може лише виступавши від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб необхідних йому матеріальних об'єктів, тобто речей, документів, висновків експертів

тощо лише через адвокатський запит від власного імені. Відповідно виникає парадоксальна ситуація, коли КПК України зобов'язує захисника збирати докази і водночас не надає стовідсоткової можливості в повному обсязі виконувати покладені на нього процесуальні права й обов'язки. Для прикладу розглянемо один зі способів збирання доказів, а саме збирання доказів шляхом витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей. Цей спосіб захисник реалізує шляхом направлення адвокатського запиту. Проте може скластися так, що на запит не дадуть необхідної відповіді, або на запитувану інформацію є пряма заборона закону. В такому випадку у захисника є право ініціювати проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій через звернення із клопотанням до слідчого, прокурора, слідчого судді (п. 12 ч. 3 ст. 42 КПК України) або оскаржувати їх дії (п. 16 ч. 3 ст. 42 КПК України). Але в таких випадках дізнавач, слідчий, прокурор можуть вважати недоцільним вчинити ці дії і відмовити у клопотанні адвокату. Як свідчить дослідження, це досить поширена негативна практика.

Висновки

Всупереч регламентованим Конституцією України засадам і ст. 22 КПК України є підстави вважати, що КПК України все ж таки за обсягом обмежує захисника в реалізації його професійних обов'язків щодо захисту особи під час досудового розслідування. Слід підтримати наукову позицію О. В. Мартовицької [4, с. 5–6], згідно з якою доцільно узгодити норми Конституції України, чинного КПК України, Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інших законів стосовно використання та застосування в них словосполучення *права на професійну правничу допомогу*. Це прослідковується під час детального розгляду певних аспектів. Так, КПК України не надає необхідної процесуальної свободи дій захиснику під час збирання доказової бази в інтересах його підзахисного. Тобто захисник обмежений у способах і самому процесуальному механізмі збирання доказів, а всі зібрані ним докази повинен надати уповноваженій законом особі на здійснення досудового розслідування, прокурору як процесуальному керівнику досудовим розслідуванням, суду для того щоб в подальшому вони як посадові особи на власний суб'єктивний розсуд здійснили оцінку і прийняли рішення про достовірність, допустимість і необхідність цієї доказової бази. Вбачається, що захисник не збирає докази, а допомагає в їх збиранні. Тому, на нашу думку, слід унести зміни в чинне законодавство, що будуть спрямовані на розширення повноважень сторони захисту, а саме розширення процесуальних прав у сфері збирання й отримання доказів у ході

досудового розслідування. У результаті дослідження зроблено висновок, що сторона захисту у кримінальному провадженні має значно менше правових засобів для отримання доказової бази, тому вона, на нашу думку, не збирає докази, а допомагає стороні обвинувачення в їх збиранні.

Утім, порушені питання не є остаточними і підлягають подальшому вивченню.

Список бібліографічних посилань: 1. Головань І. В. До питання про поняття адвокатської діяльності. *Адвокат*. 2012. № 1 (136). С. 12–16. 2. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / за ред. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. Київ : Юстиніан, 2012. 1224 с. 3. Карабут Л. В. Щодо формування доказів під час досудової кримінальної процесуальної діяльності за новим КПК. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2012. № 1 (5). URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n1/12klvznc.pdf> (дата звернення: 12.11.2022). 4. Мартовицька О. В. Теоретичні та прикладні проблеми інституту професійної правничої допомоги у кримінальному процесі України : монографія. Харків : Факт, 2020. 478 с.

Надійшла до редколегії 15.11.2022

Прийнята до опублікування 12.12.2022

Nechaieva I. O. Problematic issues of collecting evidence by the defense in criminal proceedings

The genesis, legislative enshrining in the norms of international legislation and the Constitution of Ukraine of the national process regarding the provision and implementation of the right to professional legal assistance in the criminal proceedings of Ukraine, as well as the state of the procedural mechanism for collecting evidence by the defense party, have been studied. The method of comparison has been applied with respect to the previous criminal procedural legislation of 1960 and the current Criminal Procedure Code of Ukraine of 2012 on the issues raised. At the retrospective level, existing problematic issues of the procedural mechanism for collecting and obtaining evidence by the defense at the stage of pre-trial investigation have been investigated. For this purpose, it has been clarified the powers of the defense party, including defense counsel, suspect, accused, convicted, acquitted person, person in respect of whom the use of compulsory medical or educational measures are envisaged or the issue of their use has been decided, as well as person in respect of whom the issue of extradition to a foreign state is to be considered, to collect evidence. At the same time, the scientific positions of scientists and representatives of scientific schools, the results of the existing discussion on the raised problematic and promising issues have been investigated.

Based on the results of the research, a number of proposals and recommendations for improving theoretical and applied issues in the researched direction have been developed and proposed. Attention has been drawn to the fact that the Criminal Procedure Code of Ukraine enshrines provisions according to which the defense is granted the right to collect factual data

significant for criminal proceedings, but at the same time, the procedural form of implementing this right is not fully provided for, which is the subject to legislative clarification. In the course of discussion, the suggestions of the scientists regarding the elimination of the inconsistency between the use and application of the phrase “the right to professional legal assistance”, which is enshrined in the Basic Law of Ukraine, but not implemented and used in the current Criminal Procedure Code of Ukraine and other legislative acts, have been supported. It has been proposed to eliminate the indicated inconsistencies in a legislative manner.

Key words: evidence, criminal proceedings, defense counsel, attorney, defense party, defense counsel’s powers, role, status, implementation, pre-trial investigation.

НАШІ АВТОРИ

- Абламська В. В.** ➤ Харківський національний університет внутрішніх справ (далі – ХНУВС), науково-дослідна лабораторія з проблем наукового забезпечення правоохоронної діяльності та якості підготовки кадрів (науковий співробітник)
- Абламський С. Є.** ➤ ХНУВС, відділ організації наукової діяльності та захисту інтелектуальної власності (начальник), канд. юрид. наук, доц.
- Безпалько С. В.** ➤ Головне управління Національної поліції в Івано-Франківській області (начальник), канд. юрид. наук
- Васильєв С. В.** ➤ Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, кафедра історії та суспільно-економічних дисциплін, канд. юрид. наук, доц.
- Герасимчук Р. В.** ➤ ХНУВС (аспірант)
- Греченко В. А.** ➤ ХНУВС, кафедра соціально-гуманітарних дисциплін (завідувач), д-р іст. наук, проф., засл. працівник освіти України
- Грібов М. Л.** ➤ Національна академія внутрішніх справ (м. Київ), наукова лабораторія з проблем протидії злочинності (провідний науковий співробітник), д-р юрид. наук, проф., засл. юрист України
- Данильченко П. Ю.** ➤ ХНУВС (аспірант)
- Денищук Д. Є.** ➤ ХНУВС, науково-дослідна лабораторія з проблем досудового розслідування (науковий співробітник)
- Деревянко Б. В.** ➤ Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України (м. Київ), відділ міжнародного приватного права та правових проблем євроінтеграції (головний науковий співробітник), Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова НАН України» (м. Київ), відділ господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки (провідний науковий співробітник), д-р юрид. наук, проф.

- Жорнокуй Ю. М.** ➤ ХНУВС, кафедра цивільного права та процесу (завідувач), д-р юрид. наук, проф.
- Загуменна Ю. О.** ➤ ХНУВС, кафедра теорії та історії держави і права (професор), канд. юрид. наук, доц.
- Іванов С. Ю.** ➤ ХНУВС, кафедра теорії та історії держави і права, канд. іст. наук, доц.
- Кириченко О. Ю.** ➤ ХНУВС, кафедра адміністративного права та процесу; канд. юрид. наук, доц.
- Книш З. І.** ➤ Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк), кафедра цивільно-правових дисциплін (старший викладач), канд. юрид. наук
- Книш С. В.** ➤ Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк), кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права (завідувач), д-р юрид. наук, доц.
- Коваль Б. В.** ➤ Рада адвокатів Полтавської області Національної асоціації адвокатів України (адвокат)
- Козаченко С. В.** ➤ Приватний вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань» (аспірант)
- Конюшенко Я. Ю.** ➤ Національна академія внутрішніх справ (м. Київ), кафедра кримінального процесу (доцент), д-р юрид. наук, доц.
- Кріцак І. В.** ➤ ХНУВС, науково-дослідна лабораторія з проблем досудового розслідування (старший науковий співробітник), канд. юрид. наук
- Кухарев О. Є.** ➤ ХНУВС, кафедра цивільного права та процесу, д-р юрид. наук, проф.
- Лук'яненко Ю. В.** ➤ Роменська окружна прокуратура Сумської області, Липоводолинський відділ (начальник), канд. юрид. наук
- Макаренко В. С.** ➤ ХНУВС, кафедра поліцейської діяльності та публічного адміністрування (старший викладач), канд. юрид. наук
- Маковій В. П.** ➤ Одеський державний університет внутрішніх справ, кафедра цивільно-правових дисциплін (завідувач), канд. юрид. наук, доц.
- Малютін К. З.** ➤ Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
- Малютіна О. К.** ➤ ХНУВС, підготовчого відділення (завідувач), кафедра соціально-гуманітарних дисциплін (доцент), канд. іст. наук, доц.

- Миронова Г. А.** ➤ Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України (м. Київ), відділ міжнародного приватного права та правових проблем євроінтеграції (провідний науковий співробітник), д-р юрид. наук, старший науковий співробітник
- Невядовський В. О.** ➤ ХНУВС, факультет № 1 (заступник декана), д-р юрид. наук, доц.
- Нечаєва І. О.** ➤ ХНУВС, кафедра кримінального процесу та організації досудового слідства (викладач)
- Пензєва К. М.** ➤ ХНУВС, кафедра криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки (старший викладач)
- Погрібний С. О.** ➤ Касаційний цивільний суд у складі Верховного Суду (суддя), Київський регіональний центр Національної академії правових наук України (головний науковий співробітник), член-кореспондент Національної академії правових наук України, д-р юрид. наук, проф.
- Репчонок А. Ю.** ➤ ХНУВС (аспірант)
- Тихонова Д. С.** ➤ ХНУВС, кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики, канд. юрид. наук, доц.
- Чалий Ю. І.** ➤ ХНУВС, кафедра цивільного права та процесу, канд. юрид. наук, доц.
- Чорноус О. В.** ➤ ХНУВС, кафедра трудового та господарського права, канд. юрид. наук, доц.
- Шевчук Т. А.** ➤ ХНУВС, кафедра кримінального права і кримінології (доцент), канд. юрид. наук, доц.
- Шендрик В. В.** ➤ ХНУВС, кафедра оперативно-розшукової діяльності та розкриття злочинів (завідувач), д-р юрид. наук, проф., засл. юрист України
- Якимець О. І.** ➤ Національна академія внутрішніх справ (м. Київ), кафедра цивільно-правових дисциплін (професор), канд. юрид. наук, доц.

ДО УВАГИ АВТОРІВ

ПЕРІОДИЧНІ НАУКОВІ ВИДАННЯ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Крім збірника наукових праць «Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ», Університет є засновником і видавцем ще трьох періодичних наукових видань – збірника наукових праць «Вісник Кримінологічної асоціації України», наукового журналу «Право і безпека» та електронного видання «Форум права».

Вісник Кримінологічної асоціації України

Збірник наукових праць «Вісник Кримінологічної асоціації України» видається з 2012 року. За період існування було видано 20 номерів збірника, в яких опубліковано близько 550 наукових статей та значну кількість інформаційних матеріалів з питань, що стосуються діяльності Кримінологічної асоціації України. У 2016 році збірник став переможцем конкурсу на краще видання в системі МВС України.

Програмні цілі: розвиток теоретичної складової наук кримінально-правового циклу, здійснення наукового передбачення тенденцій розвитку науки і практики боротьби зі злочинністю, наукове забезпечення діяльності Національної поліції, сприяння реалізації правоохоронними органами державної політики у сфері протидії злочинності, співробітництво з міжнародними кримінологічними організаціями, аналіз та поширення кращих зразків та досвіду їх роботи.

Категорії читачів: науковці, юристи, курсанти, слухачі та студенти навчальних закладів МВС України, юридичних закладів вищої освіти, працівники правоохоронних органів.

Із 2018 року **періодичність** випуску видання становить 2 рази на рік.

Мови видання: українська, російська, англійська.

Сайт видання: <https://visnikkau.webnode.com.ua>.

Право і безпека

Науковий журнал «Право і безпека» видається з 2002 року. За період існування було видано 72 номери журналу, в яких опубліковано близько 3300 наукових статей та значну кількість інформаційних матеріалів наукового спрямування з питань, що стосуються тематики видання. Журнал неодноразово ставав призером конкурсів на краще видання в системі МВС України.

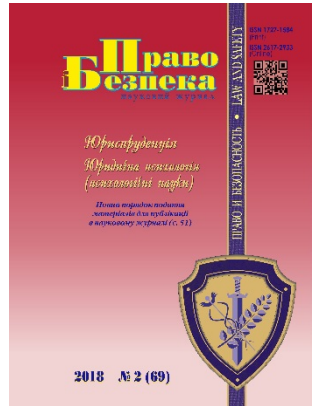
Програмні цілі: поширення результатів наукових досліджень теоретичних і практичних проблем права і безпеки, наукове забезпечення законотворчого процесу та практичної діяльності правоохоронних органів України, сприяння реалізації державної політики у сфері забезпечення прав і свобод громадян та протидії злочинності тощо.

Категорії читачів: усе населення.

Періодичність випуску видання: 4 рази на рік.

Мови видання: українська, російська, англійська.

Сайт видання: <http://pb.univd.edu.ua>.

Форум права

Електронне видання «Форум права» видається з 2005 року. За період існування було видано 55 номерів збірника, в яких опубліковано близько 4100 наукових статей.

Призначення журналу: досягнення якісно нового рівня повноти й оперативності задоволення інформаційних потреб суспільства в сучасних знаннях у галузі права.

Категорії читачів: науковці-юристи, працівники правоохоронних органів.

Нинішня **періодичність** випуску видання становить 5 разів на рік.

Мови видання: українська, російська, англійська.

Сайт видання: <http://forumprava.pp.ua>.

Редагування *С. С. Тарасової, В. В. Ільєнкової*
Внесення правок *С. С. Тарасової, В. В. Ільєнкової*
Комп'ютерне верстання *А. О. Зозулі*
Переклад анотацій *О. О. Статівки*
Дизайн обкладинки *І. Є. Єсіної*

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової
інформації КВ № 23375-13215 ПР від 27.12.2018.

Підп. до друку 23.12.2022. Формат 60x84/16.
Ум. друк. арк. 19,13. Тираж 50 прим. Зам. № 2022-

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Льва Ландау, 27, Харків, 61080;
тел. 7398-342, факс 7398-181; адреса електронної пошти:
visnyk.hnuvs@ukr.net; сайт: <http://visnyk.univd.edu.ua>.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.